

ANGYAL LÁSZLÓ

SZLOVÁKIAI MAGYAR GIMNAZISTÁK ÉS SZAKKÖZÉPISKOLÁSOK NÉVTANI ISMERETEI¹

Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem, Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet

1. Bevezetés

„Az elmúlt évtizedekben publikált névtani tárgyú munkákban egyre gyakrabban fogalmazódott meg az igény arra, hogy a névtant érdemes bevonni az oktatási folyamatba” (Láncz 2016: 47). A névtan oktatása a hazai iskolarendszerben sajnálatosan csak indirekt módon kap teret. Az általános és középiskolai tankönyvek a szófajtan tárgyalásakor, a tulajdonnevek körében ejtenek szót a nevekről, a névviselésről, a névdivatról (Raácz 2015: 238).

A névtani ismeretek iskolában való felhasználása előtt érdemes kitekintnünk a névtudomány szerepére és az oktatással való kapcsolatára. Fabó Kinga szerint a névtannak helye van a társadalomtudományok között, ugyanakkor fontos hangsúlyozni nyelvészeti beágyazódását, hiszen a tárgya a tulajdonnév mint nyelvi jel (Fabó 1979). Juhász Dezső szerint a névtan legnagyobb szelete mégiscsak a nyelvtudomány területére esik, annak eszköztárával vizsgálható (Juhász 1997). Juhász a névtanra mint magyarságtudományra tekint. Hoffmann István szerint a névkutatás jellegzetesen nemzeti keretek között folyó tudományos tevékenység, amely az utóbbi évtizedekben az egyik legdinamikusabban fejlődő magyarságtudományi diszciplínának bizonyult (Hoffmann 2003: 17). Szerinte a tulajdonnevekhez vagy még általánosabban a névproblémához sokféle tudománynak van, lehet köze. Ez abból következik, hogy a név nyelvi jelenség, s a nyelv mint az emberi nem egyik jellegzetes specifikuma, sokféle vizsgálódás tárgya lehet (Hajdú 1999). A fentiekből megállapítható, hogy a névtan interdiszciplináris természete miatt az oktatásban széleskörűen felhasználható, ezért érdemes figyelmet fordítani rá (F. Láncz 2016: 47; Angyal 2021). A tulajdonnév nyelvi rendszerbe való sorolása révén alkalmas arra, hogy nyelvészeti, nyelvtani ismeretekhez juttassa a diákokat. A tulajdonnévvel kapcsolatos ismeretek átadásának legfőbb terét pedig az anyanyelvóra nyújtja.

„A legtöbb gyermek elsőként saját nevének betűivel ismerkedik meg, majd az első osztályban egyre több és több megnevezéssel találkozik, később szófaji kategóriaként azonosítja őket, megtanulja a helyesírásukat. De vajon adódik-e

¹ Készült a VEGA 1/0316/21-es számú, *Egyszerű és szervezett nyelvi menedzselés szlovák-magyar kétnyelvű környezetben megnevezésű* projekt keretében.

rá lehetősége, hogy tanulmányai alatt, az általános iskola, majd később a gimnázium anyanyelvi óráin mélyebben foglalkozhasson velük? Hogy a helyesíráson és szófaji besoroláson kívül többet is megismerjen a tulajdonnevekkel foglalkozó rendkívül sokszínű és izgalmas ismereteket rejtő tudomány, a névtan világából? Egyáltalán, milyen a viszonya saját és mások nevéhez? Mennyire ismeri a nevek jelentésvilágát, eredetét?” (Gelegonyáné Katona 2015) A tanulmányomban ezekre a kérdésekre is keresem a választ egy kérdőíves felmérés segítségével.

A névtanban eddig elenyésző számú dolgozat jelent meg a névhasználók család- és keresztnevének ismereteiről, a vizsgálatok főleg a névválasztásra és a nevek által keltett asszociációkra korlátozódnak (vö. Slíz 2015: 99–101). A nyelvhasználók névtani tájékozottságának a kutatása pedig többnyire az általános iskolások (pl. Raátz 1994), illetve a gimnazisták (pl. Gelegonyáné Katona 2015) ismereteire irányul. Schirm Anita tanulmányában egy kérdőíves felmérés adatai alapján azt mutatja be, hogy az egyetemisták és az idősebb laikus adatközlők milyen ismeretekkel és attitűdökkel rendelkeznek a saját nevükkel, településük családneveivel, valamint a foglalkozási eredetű családnevekkel kapcsolatban (Schirm 2016). Ugyanezen szerző egy másik tanulmányában arra kereste a választ, hogy az adatközlők mennyire ismerik saját családnevük és keresztnevük jelentését, illetve eredetét, hogyan viszonyulnak a névmágiához, mit gondolnak a névdivatról, és milyen attitűddel viseltetnek a nevük iránt (Schirm 2014: 115).

2. A diákok névtani ismereteinek vizsgálata

2.1. Az anyaggyűjtés

Az anyaggyűjtés két iskolatípusban: egy négy évfolyamos gimnázium magyar osztályaiban (a rimaszombati Ivan Krasko Gimnáziumban) és egy szakközépiskolában (a rimaszombati Magán Szakközépiskolában) történt. Összesen 90 diák töltötte ki a kérdőívet, ebből 41 gimnazista (27 lány és 14 fiú) és 49 szakközépiskolás (23 fiú és 26 lány). A vizsgálatomnál nem volt céloom a reprezentativitás.

A kérdőív összeállítása során az volt a céloom, hogy megtudjam, a diákok – nemenként² és iskolatípusonként összehasonlítva – milyen névtudományi ismeretekkel rendelkeznek, mennyire tájékozottak a névkultúrában, hogyan gondolkodnak a névstiliztikai jellemzőkről. Az eredmények és a diákok válaszai alapján a tanulók a témát izgalmasnak tartották. Ennek következtében elmondhatjuk, hogy az esetek többségében minden tanuló értékelhető válaszokat adott a kérdésekre.

²A nemek szerinti válaszokat csak a családnevek és keresztnevék jelentésének ismeretei kapcsán vizsgáltam meg.

2.2. A családnév jelentésének, eredetének az ismerete

A családnév a keresztény kultúrában keletkezett névtípus. A családnév legfontosabb tulajdonsága, hogy apáról gyermekre öröklődnek, vagyis a leszármazást jelölik, a családok összetartozását demonstrálják (Hajdú 2010: 8). A kérdőív első részében a tanulók arra a kérdésre válaszoltak, hogy van-e a családnévüknek jelentése, és ha igen, akkor mi az. A gimnazisták közül a 41 tanulóból 25 válaszolt úgy, hogy a családnévüknek nincs jelentése (ebből 12 fiú és 13 lány), 16 tanuló szerint viszont van jelentése (ebből 13 lány és 3 fiú). A szakközépiskolások tanulóinak közül 28 szerint (ebből 11 fiú és 17 lány) nincs jelentése a családnévüknek, 21 szerint viszont van (ebből 12 fiú, 9 lány). Az eredményekből látszik, hogy mind a gimnazisták, mind a szakközépiskolások inkább úgy válaszoltak, hogy a családnévüknek nincs jelentése. Míg a gimnazisták közül inkább a lányok válaszoltak úgy, hogy családnévüknek lehet jelentése, addig a szakközépiskolások között éppen fordítva: a fiúk adtak ilyen válaszokat.

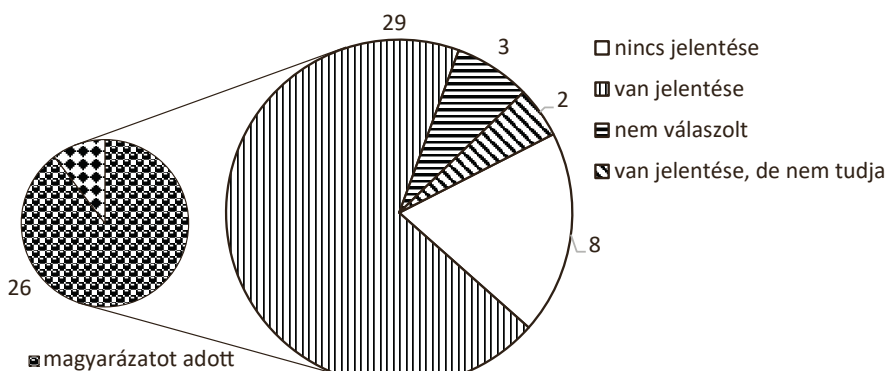
2.3. A keresztnév jelentésének, eredetének az ismerete

A keresztnév a születéskor kapott egyéni név, amelyet általában a szülők választanak a gyermekük számára (Fercsik–Raátz 2009). A fogalmat a Magyar értelmező kéziszótár a következőképpen határozza meg: „A keresztségben kapott név. A családnévhez járuló anyakönyvezett személynév, utónév.” (Éksz. 2003: 652) A gimnazisták között a 26 lány 23-féle néven osztozik, a 15 fiú pedig 11-féle keresztnéven.

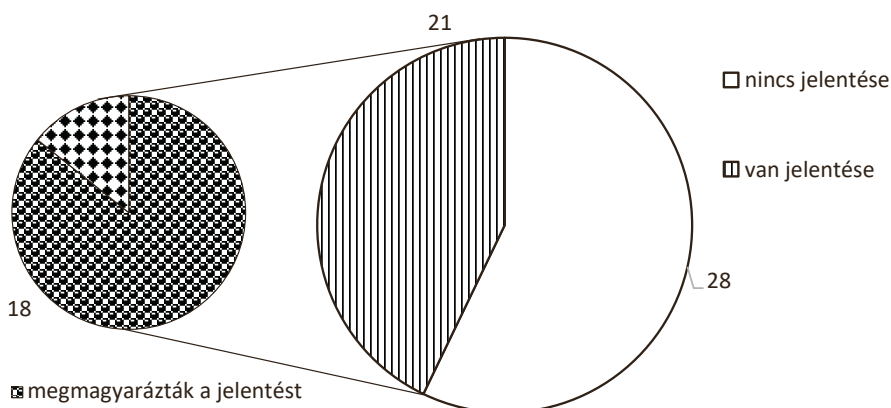
Szinte mindannyian tudni szeretnénk, milyen régi a nevünk, honnan származik, vannak-e idegen nyelvi megfelelői, mely korban volt divatos vagy kevésbé divatos; milyen hagyományok, szokások kapcsolódnak hozzá; kik voltak a híres viselői stb. (Fercsik–Raátz 2009). A keresztnévre vonatkozóan először azt vizsgáltam meg, hogy ismerik-e a jelentését. A legnagyobb megterheltsége a *Dávid* névnek van. A lányok névadásánál sokkal nagyobb hangsúlyt fektetnek a név egyediségére, ezért fordulnak elő kettős és hármas keresztnévek: *Laura Sára*, *Csillag Virág Mercédesz*. A szakközépiskolások között a 26 lány 23-féle néven osztozik, a 23 fiú pedig 19 néven. A lányok és a fiúk között is két kettős keresztnév (*Cynthia Alexa*, *Éva Dóra*, *Levente Zoltán*, *Krisztián Maximilián*) található.

Az 1. diagramon látható, hogy a gimnazisták kategóriájában a 41 tanuló közül 8 diák szerint nincs a keresztnévüknek jelentése. 29 válaszolt úgy, hogy van jelentése, ebből 26 magyarázatot is adott rá. 3 tanuló nem válaszolt a kérdésre. 2 tanuló szerint a keresztnévüknek van jelentése, de nem ismeri azt. A gimnazisták közül a fiúk válaszoltak inkább úgy, hogy a keresztnévüknek nincs jelentése.

A 2. diagramon látható, hogy a Magán Szakközépiskola diákjai közül 49-ből 28 diák (a 26 lányból 18-an, a 23 fiúból 10-en) szerint keresztnévüknek nincs jelentése. 21 szerint van jelentése, s ebből 18-an kísérletet is tettek a jelentés megmagyarázására. A gimnazistákkal ellentétben a szakközépiskolásoknál tehát a lányok vallották inkább úgy, hogy a keresztnévüknek nincs jelentése. Azt is elmondhatjuk, hogy sokkal többen gondolták úgy, hogy keresztnévüknek nincs jelentése.

1. diagram: A gimnazisták vélekedése a keresztnévük jelentéséről

2. diagram: A szakközépiskolások vélekedése a keresztnévük jelentéséről

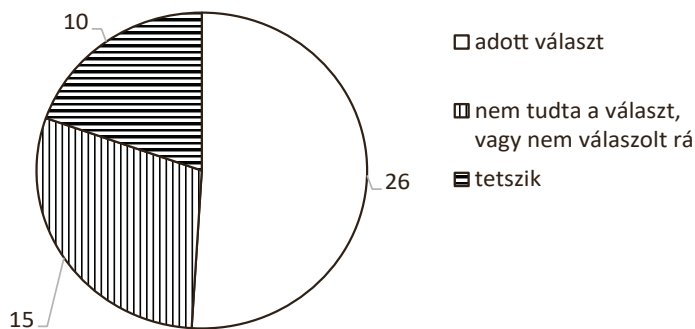
2.4. A keresztnévadás indítékainak az ismerete

A kutatás azt is vizsgálta, hogy a kérdőívet kitöltő diákok ismerik-e szüleik keresztnévválasztásának a motivációit. A szlovákiai kisebbségekhez tartozó kétnyelvű személyek a keresztnévválasztás során gazdagabb névkincsből, a kisebbségi és többségi névállományból egyaránt válogathatnak. Néhány szlovákiai magyar település anyakönyvi hivatalában használják a Ladó János – Bíró Ágnes *Magyar utónévkönyv* című keresztnévszótárat is (Bauko 2015a: 110). Az internetikus kapcsolatoknak köszönhetően különböző nyelvekből származó keresztnévvel gazdagodik a névállomány, amelyből a szlovákiai magyarok válogathatnak.

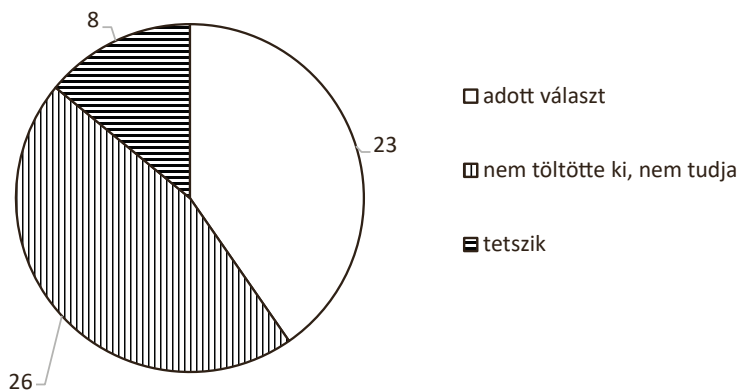
A keresztnévadás motivációját vizsgáló kérdésre a gimnazisták közül 26 (63%) adott választ, 15 (37%) nem tudta a választ vagy nem válaszolt rá. A 3. diagram alapján a feleletek három nagyobb kategóriába sorolhatók. A diákok a keresztnévválasztás motivációjaként 24%-ban kizárólag a név tetszését jelölték meg, legtöbbször a szülőknek vagy valamely családtagnak tetsző nevet viselnek, de más indíték is született a válaszok között: 1. „Édesapám az Áll az alcut nézte, megtett neki egy Boglárka nevű nő”, 2. „Mert édesanyámnak tetszett ez a név”. Két

esetben a családnévhez illőség játszott szerepet a keresztnév kiválasztásában: 1. „A családnévem kezdőbetűjét vették figyelembe a szüleim, így egy alliteráció lett”, 2. „Fontos volt, hogy jól csengjen a családnévemmel.”

Számos esetben megjelent az öröklődés indítéka: „apámat is így hívják”, „a dédapámat, a nagyapámat és az apámat is így hívják”. A névadási motivációk feltárása során néhány esetben a név egy konkrét személy kizárólagos döntésének tűnt: „mert a mamám szereti a virágokat, papám, apukám az autókat és számukra egy csillag vagyok”, „édesanyám szerette Jennifer Lopez-t, ezért lettem Jennifer”, „a testvérem választotta nekem ezt a nevet”. Előfordult a mintában ismerős, barátnő után kapott név is: „Testvéremnek oviban egy Barbi nevű volt a legjobb barátnője.”

3. diagram: A gimnazisták keresztnévadásának indítékai

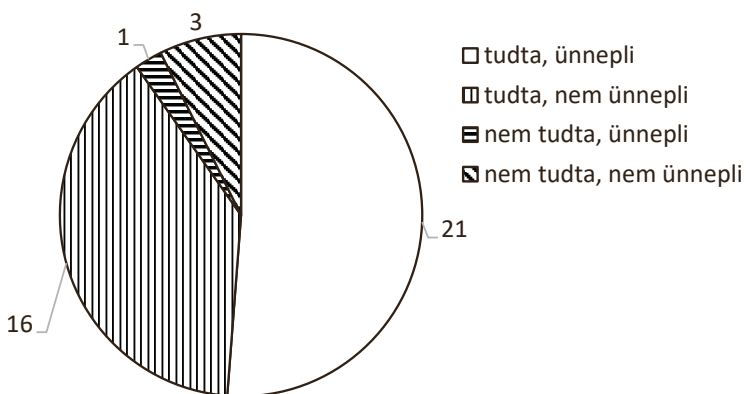
4. diagram: Szakközépiskolások keresztnévadásának indítékai

A 4. diagramon látható, hogy a szakközépiskolás tanulók közül 26 (53%) nem adott választ vagy éppen nem tudta, hogy miért ezt a nevet kell viselnie. A tanulók közül 23 (47%) viszont értékelhető választ adott erre a kérdésre. A diákok a keresztnévválasztás indítékaként 16%-ban kizárólag a név tetszését jelölték meg. Az Egyéb kategóriában ilyen válaszok születtek: „mert a családban nincs más Dániel”, „mivel testvérem neve is k betűvel kezdődik, ezért nekem is ezt adták”, „valami énekes után kaptam” stb.

A kapott válaszokból az derül ki, hogy a szakközépiskolások hiányosabb ismeretekkel rendelkeznek a keresztnévadásuk motivációját illetően.

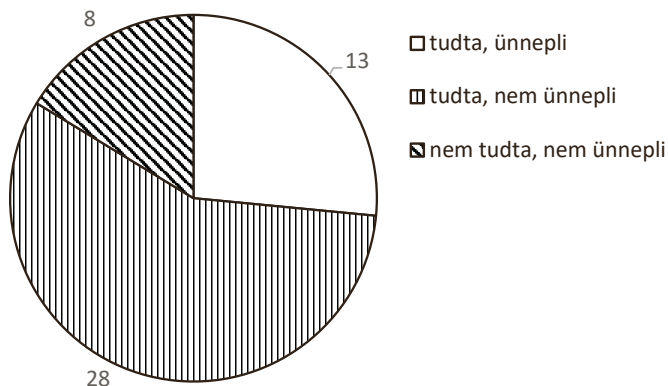
2.5. A névnap ünneplése és időpontja

A tanulókat arról is megkérdeztem a kérdőívben, hogy ismerik-e névnapjuk időpontját, szokták-e ünnepelni, és ha igen, mikor. Az 5. diagramon látható, hogy a gimnazista tanulók legnagyobb része, 51%-a tudja, mikor van a névnapja, és meg is ünnepli, 16 diák (39%) tudta ugyan, mikor van a névnapja, de nem ünnepli. Voltak tanulók, akik annak ellenére, hogy nem tudták a névnapjukat, mikor van, mégis ünneplik, illetve hárman egyáltalán nem tartják számon és nem is ünneplik a névnapjukat.

5. diagram: Gimnazisták névnaphoz fűződő ismeretei

A 6. diagram alapján megállapítható, hogy a szakközépiskolás diákok közül mindösszesen 13 diák (26%) tudta, mikor van a névnapja és ünnepli is azt. Nagy részük, 57%-uk ugyan tudta, mikor van, de nem ünnepli. 8 tanuló (16%) nem tudta és nem is ünnepli a névnapját.

6. diagram: Szakközépiskolások névnaphoz fűződő ismeretei

2.6. A tanulók becenevei

A teljes keresztnév alakjának megváltoztatásával, egyes részeinek módosításával (elhagyásával vagy képzőkkel való hozzátoldással) alkotott névformákat beceneveknek nevezünk. A becenevek a családban, rokon, baráti körben használatosak, személyesebb, bensőségebb hangulatú, érzelmi töltésű megszólítások. A családtagok, rokonok, barátok által viselt becenevek ragadványnévi funkcióban is szerepelhetnek: pl. a gyermek ragadványnévként viselheti az édesanya, illetve édesapa becenevét (Bauko 2015b: 44). A becenevekkel ma már nemcsak a megszólításokban találkozhatunk, hanem egyre elterjedtebb a becézőnevek anyakönyvi bejegyzése is (Bíró 1993).

Az anyaggyűjtés során a diákok három közösség (család, barátok, tanárok) által használt becenevekre adtak nyelvi példákat.

A bece- és ragadványnevek alaki tekintetben sok esetben hasonlóságot mutatnak, gyakoriak az azonos névalkotási módok. A becenév gyakran tölthet be ragadványnévi funkciót. Sok esetben nehezen dönthető el, hogy bece- vagy ragadványnévről van-e szó, pl. *Pampus*, *Törpi*, *Tökös*, *Albánka*. Számos példa található tehát a kortársak becézései között a nem tulajdonnévből képzett megszólításokra.

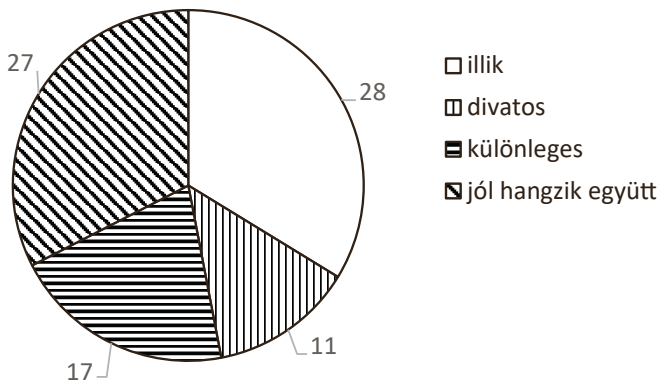
A szakközépiskolások a válaszok alapján leggyakrabban a családtagok és a barátok által kapnak becenevet. Két tanulónak egyáltalán nincs beceneve. A tanulók elmondása szerint tanáraik legtöbbször keresztnévük anyakönyvezett alakját vagy a hagyományosabb becenévi alakokat (például *Szabi*, *Peti*, *Tomi*, *Laci*, *Dani*, *Ági* stb.) választják a megnevezésre, de vannak kivételek is, például a kedveskedő hangulatú *Anika*, *Krisztinka*. Sok esetben a tanárok a családnevekhez kicsinyítő képző hozzáadásával használtak szólítónevet, pl. *Hajdúka*. A legtöbb kedveskedő becenevet a tanulók a családtagok által kapták, pl. *Mimi* (Mineta), *Bencike* (Bence), *Kevinke* (Kevin), *Toncsi* (Antónia), *Biuska* (Bianka) stb. A gimnazistáknál ugyancsak megfigyelhető, hogy leggyakrabban a családban és a barátok körében kapnak becenevet. Itt is előfordulnak a kedveskedő névformák: *Toncsi* (Antónia), *Pötyi* (Eszter), *Pintyő* (Mónika), *Cő* (Jennifer) stb. A diákok a legkevesebb becenevet itt is a tanárok körében kapták. 4 tanuló egyáltalán nem visel becenevet. A hármas keresztnévű *Csillag Virág Mercédesz* név esetében csak a *Csillag* keresztnévnek fordultak elő becenévi változatai: *Csilike*, *Csili*.

2.7. Névgyakoriság

A kérdőívben arra a kérdésre is választ kellett adniuk a tanulóknak, hogy milyen gyakori az a család- és keresztnév, amelyet viselnek. A gimnazista tanulók közül 15 szerint gyakori a családneve, 22 szerint viszont ritka. Az utónevet illetően 23 tanuló válaszolt úgy, hogy gyakori a keresztnéve, s 12 szerint kifejezetten ritka. 4 diák válaszolt úgy, hogy a családneve és a keresztnéve se nem gyakori, se nem ritka, 1 tanuló nem válaszolt a kérdésre. A szakközépiskola tanulói közül 17 válaszolt úgy, hogy gyakori a családneve, 23 szerint viszont ritka. 24 tanuló szerint gyakori a keresztnéve, 15 szerint kifejezetten ritka. 9 diák nem válaszolt vagy nem rendelkezik ismeretekkel a névgyakoriságot illetően.

2.8. A tanulók saját nevükhöz fűződő attitűdje

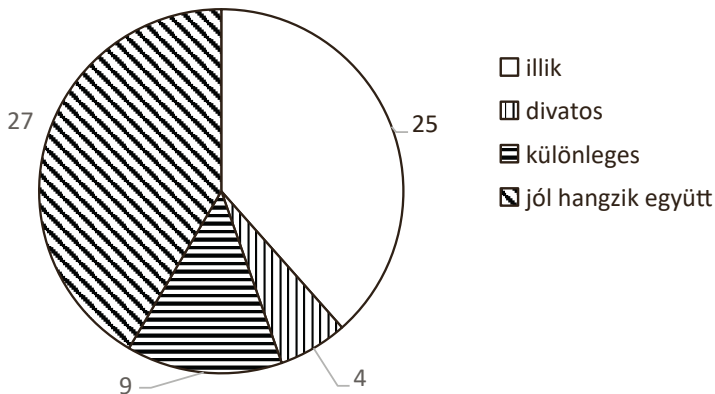
A kutatás egyik kérdése arra is választ keresett, hogy a diákok hogyan vélekednek a saját nevükről. Az egyik erre vonatkozó teendőjük az volt, hogy négy állítás közül bekarikázzák a nevükre jellemző megállapítást. A tanulók több választ is bejelölhettek megoldásként. Arra kerestem a választ, hogy a keresztnévük divatos-e, illik-e hozzájuk a név, különleges-e a nevük, illetve a család- és a keresztnévük jól hangzik-e együtt. A gimnazisták közül 28 válaszolt úgy, hogy a keresztnéve illik hozzá, 11 tartotta az utónevét divatosnak, 17 különlegesnek, és 27 karikázta be azt a választ, hogy a vezeték- és a keresztnéve jól hangzik együtt.

7. diagram: Gimnazisták attitűdje saját nevükhöz

A szakközépiskolás tanulók közül 25 jelölte be azt a választ, hogy az utóneve illik hozzá, és csupán 4 szerint divatos a neve. 9 diák tartotta a keresztnévét különlegesnek, és 27 szerint jól hangzik együtt a család- és a keresztnéve.

A válaszokból kiderül, hogy inkább a gimnazisták vélekedtek úgy, hogy divatos a nevük, és inkább ők választottak úgy, hogy különleges is az.

8. diagram: Szakközépiskolások attitűdje a saját nevükhöz

A következő kérdésben arra kerestem a választ, hogy milyen családnevet és/vagy keresztnévet választanának a diákok a mostani helyett. A szakközépiskolás tanulók közül 23 a családnevén és a keresztnévén sem változtatna, 6 tanuló nem válaszolt a kérdésre, 1 pedig nem tudta rá a választ. Azok, akik változtatnának rajta, a következő válaszokkal indokolták meg a döntésüket: „Hope – sorozatból tetszett meg”; „A Dórát kitörölném, mert apám választotta, és nem tartom vele a kapcsolatot”; „Máté, nagyon tetszik és illik hozzám”; „Bódi, mert ez anyukám családneve és én az apukám miatt kaptam”. A válaszokból kiderül, hogy inkább a keresztnévükön változtatnának a diákok. A gimnazisták közül kevesebben, 13-an nem változtatnának sem a családnevükön, sem a keresztnévükön, 12 tanuló nem válaszolt a kérdésre, 1 pedig nem tudta rá a választ. Akik változtatnának rajta, a következőképpen indokolták meg: „Kubík Borbála – nagyapám családneve, a Borbálát anyum szerette volna”; „Styles – kedvenc énekesem családneve. Nagyon helyes”; „Panna – nagyon cukin hangzik, a pöttöm Panna meséből”; „Fejes – mert eredetileg abból (Csík és Fejes) állt össze, és könnyebb leírni, főleg külföldieknek”. A szakközépiskolásokhoz hasonlóan a gimnazisták is inkább a keresztnévükön változtatnának. A kapott válaszokból kiderül, hogy leginkább a lányokra jellemző a keresztnév változtatásának a szándéka.

2.9. A kérdőív egyéb kérdéseire adott válaszok kiértékelése

A következő kérdés arra kereste a választ, hogy érte-e már őket kellemetlenség a családnevük miatt. A gimnazisták közül 17 tanuló válaszolt úgy, hogy már érte kellemetlenség a vezetéknevéből kifolyólag, 23 szerint pedig nem, 1 diák nem válaszolt a kérdésre. A szakközépiskolás tanulók közül 14 tanuló válaszolt úgy, hogy már érte valamilyen kellemetlenség a családnevéből kifolyólag, 32 szerint még nem, 3 tanuló nem válaszolt a kérdésre.

A tanulóknak önálló módon (nem adtam meg választási lehetőségeket) ki kellett választaniuk az öt legszebb női és férfinévet is. A gimnazisták körében a legszebb női nevek a *Veronika*, az *Emma*, a *Bereniké*, a *Katalin* és a *Krisztina* lettek. A férfinévek közül legtöbben a *Dávid*, az *Ádám*, a *Péter* és a *Bence* nevet választották. A szakközépiskolások a *Dávid*, *Attila*, *Bence*, *Dániel*, *Levente*, a *Krisztián* és *Péter* keresztnéveket tartották a legszebbnek a férfinévek közül. A női nevek közül az *Emma*, a *Barbara*, a *Jázmin*, a *Viktória* és az *Alexandra* utónevek voltak a legnépszerűbbek.

Az egyik kérdésben arra kerestem a választ, hogy a diákok ismernek-e olyan irodalmi hőst vagy híres személyt, aki ugyanazt a keresztnévet viseli, mint ők. A válaszok között a következők szerepeltek: *Eszter hagyatéka* (Szabó Magda), *Beatrix*, *Mátyás felesége*, *Wass Albert*, *Dávid és Góliát*, *Adam Sandler*, *Dobó Kata*, *Jennifer Lopez*, *Csősz Boglárka*, *Géza fejedelem*, *Attila hun király*, *Nicolas Cage*, *Fanni*, *Francesco Petrarca szerelme*, *Laura*, *József Attila* stb. A következő kérdésre, mely szerint ismernek-e a diákok olyan közmondást, szólást, alkotást (pl. mondóka, vers, zene stb.), amelyben szerepel a nevük, meglepő módon csak egy diák válaszolt: „Ha Katalinkor kopog, karácsonykor locsog...”

3. Összegzés

A kérdőív eredményeiből az következik, hogy a megkérdezett diákok legtöbbször bizonytalan, hiányos ismeretekkel rendelkezik a saját nevééről. Ez leginkább a család- és keresztnévük eredetére vonatkozó válaszaikból érhető tetten. A felmérés eredményei azt igazolják, hogy a gimnazista tanulók alaposabb névtani ismeretekkel rendelkeznek a család- és a keresztnévüket illetően. Mind a gimnazisták, mind a szakközépiskolások körében inkább a lányok adtak pontosabb válaszokat azokra vonatkozóan. A válaszokból kiderülő ismeretbeli különbségek tehát sok esetben nem az életkor, hanem a nem szerint voltak mérvadóak.

Mivel a tulajdonnév-használat a hétköznapijainkhoz tartozik, identitásunk része, érdemes lenne jobban bevonni az oktatásba, a tanórákba, szakkörökbe. A névtudomány sokoldalú felhasználhatóságából adódóan gyarapodnának a tanulók névtani ismeretei is.

Források

Éksz. = Pusztai Ferenc – Csábi Szilvia 2003. Magyar értelmező kéziszótár. Akadémiai Kiadó. Budapest. Fercsik Erzsébet – Raácz Judit 2009. Keresztnévek enciklopédiája. Tinta Könyvkiadó. Budapest.
Hajdú Mihály 2010. Családnevek enciklopédiája. Tinta Kiadó. Budapest.

Irodalom

Angyal László 2021. Onomastics and school. In: L. Gómez Chova – A. López Martínez–I. Candel Torres (szerk.): *INTED2021 (Proceedings 15th International Technology, Education and Development Conference)*. IATED Academy. Valencia. 2785–2791. <https://doi.org/10.21125/inted.2021.0594>
Bauko János 2015a. *Társadalom és névhasználat. Magyar névtani kutatások Szlovákiában*. Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szociolingvisztikai, Dialektológiai Tanszéke. Budapest.
Bauko János 2015b. *Bevezetés a szocioonomasztikába (Oktatási segédlet)*. Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem. Nyitra.
Bíró Ágnes 1993. Anyakönyvezett becézőnevek. *Névtani Értesítő* 15: 63–66.
Fercsik Erzsébet – Raácz Judit 2009. *Keresztnévek enciklopédiája*. Tinta Könyvkiadó. Budapest.
Fábó Kinga 1979. A névtan helye a társadalomtudományok között. *Névtani Értesítő* 2: 3–6.
Gelegonyáné Katona Ágnes 2015. Gimnazisták névtani tájékozottsága, *Anyanyelv-pedagógia* 3. <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=582>.

- Hajdú Mihály 1999. A tulajdonnevek az oktatásban. In: V. Raisz Rózsa – H. Varga Gyula (szerk.): *Nyelvi és kommunikációs kultúra az iskolában II.* XIII. Anyanyelv-oktatási napok, Eger, 1998. július 7–10. Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 212. Budapest. 436–442.
- Juhász Dezső 1997. Névtudomány – magyarságtudomány. In: B. Gergely Piroska – Hajdú Mihály (szerk.): *Az V. Magyar Névtudományi Konferencia előadásai.* Miskolc, 1995. augusztus 28–30. A Magyar Nyelvtudományi Társaság Kiadványai 209. Budapest. 477–483.
- F. Lánicz Éva 2016. Névtudományi ismeretek a magyar nyelvi órán. *Anyanyelvpedagógia* 4 <https://www.anyanyelv-pedagogia.hu/cikkek.php?id=653>.
<https://doi.org/10.21030/anyp.2016.4.4>
- Raácz Judit 1994. Az általános iskolai tanulók névtani ismeretei egy felmérés tükrében. *Magyartanítás* 5: 29–33
- Raácz Judit 2015. Alkalmazott névtudomány. In: Farkas Tamás – Slíz Mariann (szerk.): *Magyar névkutatás a 21. század elején.* Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet. Budapest.
- Schirm Anita 2014. A személynevekhez kötődő nyelvhasználói vélekedésekről. In: Bauko János – Benyovszky Krisztián (szerk.): *A nevek szemiotikája.* Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Közép-európai Tanulmányok Kara – Magyar Szemiotikai Társaság, Nyitra–Budapest. 111–123.
- Schirm Anita 2016. Adalékok a nyelvhasználók családnevekkel kapcsolatos ismeretéhez. *Névtani Értesítő* 38: 67–78.
- Slíz Mariann 2015. Általános névtani kérdések. In: Farkas Tamás – Slíz Mariann (szerk.): *Magyar névkutatás a 21. század elején.* Magyar Nyelvtudományi Társaság – ELTE Magyar Nyelvtudományi és Finnugor Intézet. Budapest. 93–114.

SUMMARY

Onomastics knowledges of Hungarian high school and vocational school students in Slovakia

Unfortunately, the teaching of onomastics is only indirectly taught in the Hungarian school system. In primary and secondary school textbooks, when discussing vocabulary, proper names, pronouns, pronoun behaviour, pronoun fashion. Before using onomastics knowledge in schools, it is worth looking at the role of nomenclature and its relationship with education.

In the field of onomastics, only a small number of papers have so far been published on the knowledge of the surnames and first names of name users, and studies are mainly limited to the choice of names and the associations they evoke. The study of students' knowledge of onomastics was carried out

in two types of schools: a four-year grammar school in Hungarian classes (Ivan Krasko Grammar School in Rimaszombat) and a vocational secondary school (Private Vocational Secondary School in Rimaszombat). I was curious about their knowledge of onomastics.

Most of the students interviewed had an uncertain, incomplete knowledge of their own name. The results of the survey confirm that high school students have a more in-depth knowledge of their surnames and first names. This is most evident in the origin of their surnames and first names. Girls tended to give more accurate answers about their knowledge of their surname and first name among both high school and vocational school students.

My results confirm those of similar studies in the mainland. The promotion of onomastics has recently been the subject of considerable work by name researchers, but unfortunately without the awareness of educators, it is of little value.